

Roman

Ijsjes eten met Philip Roth

© Zoonar/A. Bezuglov

Een griffier roept de naam 'Amar Jamali' af. De man heeft juryplicht, maar blijkt niet aanwezig te zijn. Ook Alice is opgeroepen. Ze is redactrice bij een uitgeverij en wil schrijfster worden. Alice vraagt zich af wat er met meener Jamali gebeurd kan zijn. Enkele bladzijden later verdwijnt Alice, het hoofdpersonage uit Lisa Halliday's roman *Asymmetrie*, uit het verhaal.

In het tweede deel leren we Amar Ala Jaafari kennen, een man met een Amerikaanse en een Iraakse paspoort. In 2008 wordt hij opgepakt en verhoord op de luchthaven van Heathrow. De broer van de man is ontvoerd in Irak.

Nergens wordt expliciet gezegd dat dit deel het boek is dat Alice heeft geschreven. Toch kan je haast geen andere conclusie trekken. Tal van filosofische vragen en details uit het eerste deel komen vervormd, herschikt, verkleind of juist uitvergroot terug in deel twee. Dat maakt van *Asymmetrie* een interessante roman over het creatieve proces. Niet dat je daar veel over leest in de talrijke recensies van dit gehypte debuut. Aandacht is er vooral voor het autobiografische ingrediënt. Alice heeft een verhouding met een wereldberoemde auteur. Lisa Halliday had een affaire met Philip Roth en ze maakt er geen geheim van dat een deel van haar boek over hem gaat.

Zo begint het tussen Alice en Ezra Blazer, zoals de auteur in de roman heet: hij komt naast haar zitten op een bankje in het park. Hij eet een ijsje. De twee praten wat. Enkele weken en ijsjes later vraagt hij: 'Dus, juffrouw Alice. Durf je het aan?' Ja, dat durft ze. In het begin heeft hij de regie in handen. Hij laat haar naar zijn flat komen wanneer het hem schikt. Zij haalt boodschappen voor hem, medicijnen vaak. Zelfs wanneer hij lief is, zit er iets betuttelends in zijn manier van doen, zoals wanneer hij de letters van warenhuis Searle afzonderlijk spelt. Ze moet er een winterjas kopen met zijn geld. Naarmate zijn gezondheid achteruitgaat en zij zich meer afvraagt of ze wel goed bezig is, verschuift er iets in de verhouding.

Lasnaden

Asymmetrie doet denken aan het recente werk van Rachel Cusk, al is Halliday's debuut anders van toon. Ze schrijft onderkoeld, soms bijdehand: 'Ze deden wederom wat ze deden zonder de lakens te kreuken.'

Ezra Blazer stopt haar fictie toe, allemaal boeken van mannen. Alice leest

Joyce, Twain, Genet, Camus. Ze leest een hoop non-fictie over de Holocaust. Uit verschillende van deze werken staan lange citaten in de roman. Verder wemelt het van de verwijzingen naar *Alice in Wonderland* in dit boek dat zelf een Wonderlandachtig karakter heeft, vooral in de manier waarop de verhalen zich op verrassende wijze transformeren tot iets nieuws.

Gaandeweg sluipt er melancholie in de vertelling. Strak ingepakte kerstbomen en matineeën met films van Fred en Ginger helpen daarbij. Maar er is ook de brozer wordende gezondheid van de grote auteur.

In beide delen speelt muziek een grote rol en stellen de personages zich vragen over die ene grote kwestie: hoe kunnen we het best leven? Eén recept is er niet: kwesties die in New York urgent zijn, lijken belachelijk in oorlogsgebieden als Irak. Andere vragen die terugkeren: is er zoiets als de vrije wil of is er sprake van lotsbestemming? Is er zoiets als een authentieke herinnering?

Er valt ontzettend veel te vertellen over dit boek, zo rijk is het. Het gonst van de terzijdes en de weetjes, maar soms gaat de schrijfster te ver. Haar werk heeft hier en daar iets overdadigs en pronkerigs. Niet alle draden zijn voldoende uitgewerkt.

De roman eindigt met een interview met Blazer, jaren na zijn affaire met Alice. Daarin zegt de auteur: 'Je gaat speuren naar de lasnaden, je wilt weten hoe de schrijver te werk is gegaan'. Halliday's *Asymmetrie* biedt alvast een boeiende inblik in dat 'lasproces' dat aan de verschijning van elk boek voorafgaat.

(Kathy Mathys)

Lisa Halliday

Asymmetrie.
Vertaald door Lisette Graswinckel. Atlas Contact, 332 blz., 22,99 € (e-boek 9,99 €).
Oorspronkelijke titel: 'Asymmetry'.

★★★★☆

WEG MET BOEKEN

DOE DE BOEKEN TOE EN GA LITERATUUR BELEVEN

1 BREDA

NONF is het non-fictiezusje van het Tilburgse literaire festival *Tilt*: een programmareeks die non-fictie als uitgangspunt heeft. De eerste editie heeft op 4 november om 16 uur plaats in MotMot Gallery/Electron Breda.

'Tijdens deze eerste editie klemmen we **Eva Rovers'** boek *Practivisme* in onze gebalde vuist en gaan we meteen de barricaden op', zo kondigen de organisatoren het gebeuren aan. Naar aanleiding van haar essay 'Protest in de 21ste eeuw: hoe radicale verhalen en wilde fantasieën de wereld kunnen veranderen' gaat **David Van Reybrouck** in gesprek met Eva Rovers over hoe activisme in de 21ste eeuw, zowel in taal als in beeld, iets kan veranderen in de wereld.
tilt.stager.nl

2 BRUSSEL

Op 11 november om 20 uur herdenkt Bozar in Brussel het einde van de **Eerste Wereldoorlog** met het programma *Memory, let all slip*. Zeven acteurs brengen poëzie en proza uit 1914-1918. Ze staan voor zeven talen, zeven soldaten, zeven naties of mogendheden. Twee ceremoniemeesters vertellen het verhaal van de oorlog in het Nederlands en het Frans. Wat ging eraan vooraf? Wat volgde?

Deze meertalige multimediale voorstelling brengt de Grote Oorlog in woord, beeld en muziek. Nu de allerlaatste ooggetuigen verdwenen zijn, moeten deze verhalen verteld worden, voor ze definitief deel worden van het verleden. Met: Tunde Adefioye, Polina Akhmetzyanova, Isabelle Barth, Annabelle Van Nieuwenhuysse, Edoardo Ripani, Elisabeth Salverda, Melike Tarhan, Annemie Tweepenninckx, Luc Vandermaelen, Mélina Van Hoof.

3 DEN HAAG

Voor de 26ste keer brengt het **Crossing Border festival** vernieuwende auteurs en muzikanten vanuit de hele wereld samen in Den Haag. Grote namen (Michael Palin! Maartje Wortel! Tommy Wieringa! Richard Powers! Paolo Giordano!) en opkomend talent delen van 29 oktober tot 4 november het podium. Verder is er onder meer de uitreiking van de Europese Literatuurprijs aan Johan Harstad en een optreden van de Poezieboys, die zich na hun odes aan Allen Ginsberg en Joseph Brodsky, met volle overgave op Simon Vinkenoog storten.

www.crossingborder.nl

4 ANTWERPEN

Tijdschrift *Kluger Hans* organiseert in samenwerking met deBuren en *rekto:verso* het tweede Literair Reservaat op 18 november in De National in Antwerpen. Zij stellen zich de vraag: 'Is iedere auteur een eeuwige debutant? Of hebben we de traditie, met haar overgeleverde normen en voorschriften, net nodig om in de kantlijnen te krabbelen, te doorstregen en te onderstrepen? Welke vernieuwingen of hernieuwingen staan voor de deur?'

Het Literair Reservaat is een moment van debat over de letteren in de Lage Landen. De spotlights worden er gericht op de marges van het literaire landschap, waarbij een mix van onbekende, opkomende en gevestigde namen kennismakert met uitgevers, recensenten, lezers en liefhebbers. Het thema is **Absolute beginners**.

Grote spelers in het literaire veld gaan rond de tafel zitten met aspirant schrijvers: onder anderen Simone Atangana Bekono, Dominique De Groen, Rozalie Hirs, Xavier Roelens, Aya Sabi, Michaël Vandebriel en Christophe Vekeman doen mee.

www.klugerhans.net

COLOFON

★★★★ onmisbaar ★★★★★ uitstekend
★★★★ goed ★★ net niet ★ zwak

Hoofdredacteur: Karel Verhoeven - **Chef DSL:** Veerle Vanden Bosch - **Artdirector:** Jan Desloover - **Redactie:** Peter Jacobs, Jozefien Van Beek, Karel De Weerd, Alexander Meeus (fotoredactie), Maryvonne Jacobs (vormgeving) - **Medewerkers:** Marijke Arijs is literair vertaalster Frans en Spaans, Hans Cottyn is chef Opinie van De Standaard, Jos Geysels is voorzitter van het BoekenOverleg, Kathy Mathys is schrijfster en recensente, Tom Naegels is schrijver en oud-ombudsman van De Standaard, Gaea Schoeters is schrijfster, Hilde Van den Eynde is redactrice van De Standaard - **Coverfoto:** © Bart Vanacker - **Contact:** veerle.vandenbosch@standaard.be, 02-467.22.66